ప్రగల్భ ప్రేతము

[ముసురుగా ఉన్న ఒకనాటి సాయంకాలం, జేతవనంలో కూడిన భిక్షువులు అనాథపిండదుని వద్దకు వెళ్ళి - "సత్తమ! ఈ మనోహరమైన వర్షాసంధ్యలో మాకొక చక్కని భూతాలకథ చెప్పు"డని కోరగా వారీ క్రింది కథను చెప్పిరి.]

వారణాసిని బ్రహ్మదత్తుడను రాజు పాలిస్తూ వుండగా వీతశ్రీ అను ముసలి బ్రాహ్మణుడు ఉండెడివాడు. అతనికి సతృష్ణ యను పడుచుభార్య కలదు. ఒకప్పుడు పెద్ద భూకంపము వచ్చి బ్రాహ్మణుని ఇల్లు కూలిపోయినది. బ్రాహ్మణి ఇంటిలోనుంచి తప్పించుకోలేక అందులోనే అణగిపోయి ప్రేతయోని పొంది, ఊరిబయట చెరువు గట్టున ఉన్న మారేడుచెట్టుమీద నివసింప నారంభించినది.

ఆ చెట్టుకు సమీపంలోనే ఒక పడుచు గొల్లవాని నివాసంకూడా. ఒకనాడు వాని భార్య చెరువుకు స్నానానికి రాగా ప్రేతం ఆమెను ఆవేశించింది. గోపాలుడు భార్యలోని

అనువాదం: చక్రపాణి

భావవైలక్ష్యము చూసి చాలా చింతితుడై గొప్ప గొప్ప రాజవైద్యులను చికిత్సకోసం రావించాడు. వైద్యులు అనేక మందు లిచ్చి కూడా రోగాన్ని కుదర్చలేక "ఇది మందులకు లొంగే రోగముకాదు; గాలిచేష్ట; భూత వైద్యులను పిలిపించుకొ"మ్మని చెప్పి పోయినారు.

తర్వాత గోపాలుడు ప్రఖ్యాతిచెందిన భూతవైద్యులను కొందరిని పిలిపించాడు. వారిని చూడగానే గోపాలునిభార్య ఉగ్ర రూపం ధరించింది; కళ్ళెర్రచేసి ఉరిమి చూసింది. పళ్ళు పటపట కొరికింది. గుప్పిడి బిగబట్టి తుప్పున ఉమ్మేస్తూ నోటికి వచ్చిన తిల్లెల్లా తిట్టి ''మీరక్కడికి చావటానికి వచ్చారా? వెంటనే పారిపొండి; లేకపోతే మీ మెడలు విరగగొడతాను!'' అని గద్దించింది.

ఇది చూసి భూతవైద్యులు పరస్పరము పరామర్శ చేసుకుని "ఈమెను తప్పక మ్లేచ్ఛభూతం ఆవేశించి ఉంటుంది. దీన్ని వదలించటం మనవల్లకాదు. ముఖ్యంగా దీని మోటుప్రవర్తనా, భయపెట్టేపద్ధతీ చూచికూడా దీని జోలికి పోవటం బుద్ధిమంతుల పనికాదు. కాబట్టి మనం ఈ క్షణానే ఇక్కడనుంచి వెళ్ళటం మంచిది'' అని స్థిరపరుచుకున్నారు.

వీరి నిర్ణయం విని ముసలి భూతవైద్యుడొకడు క్రుద్ధుడై ఈ క్రింది కవిత చెప్పాడు:

ఎంత చిత్రమైన మాటలాడుచుంటి
రయ్యలో!
ఇలలో భూత మెక్కడైనా భూతవైద్యు
దెగడుటా!
గాన మీరలెల్ల దూరముగను నుండి
చూడుడీ
గురునికృపచే నీక్షణంబె పారదోలెద
భూతమున్.

అని భూతవైద్యుడు మంత్రించిన ఆవాలు గుప్పిట పట్టుకుని గోపాలుని భార్యవద్దకు పోగా, ఆమె "ఓరీ ముసలిపీనుగా! నీకు కాలం సమీపించింది. కాచుకో!"అని ఆడుపులి వలె అతనిపైకి లంఘించి, బుజాలు రెండూ గోళ్ళతో పట్టుకుని, ముక్కుకొన నోటితో గట్టిగా లంకించుకున్నది. భూత వైద్యుడు మహాప్రయాసతో ఆమె పట్టు వది లించుకుని, వెంటనే తిరిగిచూడకుండా పారి పోయినాడు. అతనివెంబడే మిగతా భూత వైద్యులుకూడా కుక్క వెంటబడితే కుందేళ్లు పారిపోయినట్టు ఎటువారటే మాయమైనారు. ఆతర్వాత సాహసించి ఎవ్వరూ భూతాన్ని వదలిస్తామని రాలేదు. పాపం గోపాలునికి మనశ్శాంతిలేదు. సుఖమనేది ఎరుగకుండా కాలం గడుపుతున్నాడు. క్రమంగా ఈ సంగతి చాలాదూరం వ్యాపించింది.

ఆ కాలంలో బుద్ధభగవానుడు జితధీ అను పేరుతో అవతరించినాడు. పుట్టినదాది అధ్యయనమూ, జ్ఞానచర్చా చేయడంచేత వారికి ప్రతివిషయంలోనూ గంభీరమైన అంతర్ దృష్టి కలిగింది. జ్ఞాని అని వారి కీర్తి దేశ దేశాల్లో వ్యాపించింది. ఒకనాడు వారు ఏదో కార్యార్థమై ఈ చోటికి రాగా, గోపాలునికి తెలిసి వారిదగ్గరకు పోయి—తన్ను ఈ ఆపద నుంచి రక్షించమని వారిని వినయంగా బలవంతపెట్టినాడు. వాని ప్రార్థనతోసివేయక శాస్త (బుద్ధభగవానుడు) శిష్యులతో గోపాలుని యింటికి వచ్చినాడు.

గోపాలుని ఇంటిముంగిలిలో అడుగు పెట్టగానే స్ఫురితాధర తరుణి ఒకతె రెప్ప వాల్చకుండా కిటికీలోనుండి తన్ను చూస్తూ ఉండడం శాస్త కనిపెట్టినాడు. గోపాలుని ఇంటిలో అతని భార్య మినహా ఇక స్త్రీ లెవ్వరూ లేరని శాస్త ముందుగానే తెలుసుకున్నాడు. అందుచేత ఈమె గోపాలునిభార్య అని స్థిరపరచుకొని, ఇతరులు చూడకుండా ఆమెవంక చూసి మందహాసంచేసి తల కొంచెం ఎగురవేసినాడు. తరుణి కిటికీలో నుంచి వెళ్ళిపోయింది. అప్పుడు శాస్త శిష్యులతో ''మీ రికపోయి ఊరిబైట ధర్మశాలలో భోంచేసి, నాకోసం వేచివుండండి. త్వరలో నేను వచ్చి కలుస్తాను'' అని చెప్పిపంపి, గోపాలునితో ''నిన్ను కొన్నిమాటలు అడగవలసి ఉన్నది'' అన్నాడు.

"సెలవివ్వండి'' అన్నాడు గోపాలుడు.

''ఈ రోగం సంగతి నేను విన్నాను. మామూలు పనిపాటల్లో నీ భార్యలో ఏమీ మార్పు ఉండకూడదనికూడా నా నమ్మకం. ప్రవర్తనలో పూర్వానికీ ఇప్పటికీ ఏమైనా మార్పు లుంటే చెప్పు.''

''తమరు సర్వజ్ఞులు. తమరు చెప్పిన దంతా నిజం. పూర్వానికీ ఇప్పటికీ పని పాటల్లో ఎక్కువమార్పు లేమీలేవు. వెన కటికంటె ఇప్పుడు కొంచెం ఆచారమూ శుచీ ఎక్కువైంది. గృహకృత్యాలు చక్కగానే నిర్వర్తిస్తూ ఉంటుంది. భూతవైద్యులనుచూస్తే మాత్రం ఉత్తేజితురాలవుతుంది. ఇక పట్టపగ్గా లుండవు. ఇంకా—."

''ఇంకా?"

గోపాలుడు తలవంచుకొని ''ఇది తప్పుగా ఎంచకండి దేవా! పూర్వం నాభార్య చాలా సిగ్గుకలది. ఈ రోగం వచ్చినప్పటి నుంచీ వాగుడూ కాముకతా ఎక్కువై పోయినవి. అలంకరణ అంటే మహాప్రీతి; ఎప్పుడూ సాహచర్యం కోరుతూ ఉంటుంది; గురుజనులు ఉన్నాకూడా నాదగ్గరకు వచ్చి కూర్చోటానికి సిగ్గుపడదు'' అన్నాడు.

''ఇక ఈ వ్యాధి సంగతంతా నాకు తెలిసింది. కుదర్చగలను. కాని నేను చెప్పినట్టు నీవు నడుచుకోవలసి ఉంటుంది.''

''చిత్తం. తమ సెలవుప్రకారం నేను—"

''నేను చికిత్స చేయటానికి వచ్చినా నని నీవు ఎవ్వరికీ చెప్పకూడదు. నేను అందాకా ఇక్కడే ఉంటాను. నీవు ఇంట్లోకి పోయి 'బాటసారి ఒకడు మన ఇంటికి అతిథిగా వచ్చా' డని చెప్పు. నీ ఇంట్లో ఒక గది నా కివ్వాలి. మధ్యాహ్నం భోజనం అయినాక నీ భార్య నాకు తాంబూలం తెచ్చి ఇచ్చే టట్టుగా చూడాలి; కావాలంటే అక్కడ జరిగే తంతు అంతా నీవు పక్కగదిలో ఉండి చూడవచ్చును.''

ఈ విధంగా గోపాలునిచేత ఒప్పించు కొని శాస్త్రి గోపాలునిఇంట అతిథిగా ప్రవేశించినాడు.

భోజనంచేసి శాస్త్రి ప్రక్కమీద విశ్రమిస్తూ ఉండగా, గోపాలునిభార్య వారి కోసం సుగంధ ద్రవ్యాలు వేసి చాలా శ్రద్ధగా తాంబూలం తయారుచేసి తెచ్చింది. శాస్త్రి తాంబూలం చేత్తో తీసుకుని "భద్రా! కొంచెం చల్లని పానీయం తెచ్చి పెట్టగలవా?'' అన్నాడు.

గోపాలునిభార్య లోపలికిపోయి లోటాతో నీళ్ళూ, చక్కెరా, నిమ్మపండూ తెచ్చి, నట్టింట కూర్చుని నెమ్మదిగా పానీయం తయారుచేయ నారంభించింది. ఆమె ఇచ్ఛాపూర్వకంగానే ఆలస్యం చేస్తున్న దనీ, ఆమె చేతులు పనిచేస్తున్నప్పటికీ కళ్ళు రెండూ తనమీదనే ఉన్నవనీ శాస్త్రిగ్రహించి ఆమెవంక రెప్పవాల్చకుండా చూడ నారంభించాడు. గోపాలునిభార్య వారివంకనే చూస్తూ ఉండటంచేత వారి సమ్మోహన శక్తికి వశ్యురాలైపోయింది.

"నీ విప్పుడు నా ఇచ్ఛాశక్తికి పూర్తిగా లొంగిపోయినావు. నేను ఏ శక్తితో నిన్ను కట్టివేశానో దాన్ని జయించడం నీకుసాధ్యం కాదు. నేను అడిగినవాటికెల్లా నీవు జవాబివ్వు. స్వేచ్ఛగా మాట్లాడటానికి నేను నీకు స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చాను.''

– గొల్లవానిభార్యకు స్మృతి లేదు. యంత్ర చాలితవలె ''సెలవివ్వండి'' అన్నది.

అప్పుడు శాస్త్రి, ప్రక్కగదిలోంచి తొంగిచూస్తూవున్న గోపాలుని పిలిచి ''నీ భార్యను ఆవేశించిన భూతాన్ని నేను నా ఇచ్ఛాశక్తితో వశపరుచుకున్నాను. ఈ క్షణానే దాన్ని పారదోలగలను. కాని, ఎంతో కాలంనుంచి నేను ఏ సుయోగం కోసం వేచిఉన్నానో అది నేడు సిద్ధించింది. ఈ భూతాన్ని నేను కొన్ని ప్రశ్నలు అడగాలనుకుంటున్నాను. నీ వీ ప్రశ్నోత్తరాలు విని ఏమాత్రం విచలితుడవు కావద్దు. కారణం, నాతో మాట్లాడేది పైకి నీ భార్యగా కనబడినా నిజానికి ఆమె కాదు. ఆమెను ఆవేశించిన భూతమే నాకు జవాబిస్తుంది. నీవు ఇక్కడకు వచ్చి కూర్చో. నీవు లేకుండా నేను నీ భార్యదగ్గర ఎక్కువసేపు ఉండటం, లోకదృష్టిలో బాగుండదు" అని, ఆ తర్వాత శాస్త్రి ప్రేతాన్ని సంబోధించి "నీ వెనకటి చరిత్ర అంతా నాకు తెలుసును. నీవు మారేడుచెట్టుమీద ఉంటూ గోపాలుని భార్య స్నానం చేయటానికి రాగా పూనినావు. కాని, నీ వెందుకు ఈమెను పూని కష్టపెట్టుతున్నావు? ఈమెమీద నీ కింత కోపం కలగటానికి కారణం ఏమిటి?'' అని అడిగినాడు.

గోపాలుని భార్య అంటే ప్రేతం మందహాసం చేసి "మీ జ్ఞానం ఇంత మాత్రమే అయితే మీకు నేర్పిన గురువులమీద కూడా నాకు గౌరవం ఉండదు. మీ మనోబలానికి నేను వశ్యురాలనైనప్పటికీ–'' అన్నది.

''ప్రగల్భాలు కట్టిపెట్టి నే నడిగినదానికే జవాబు చెప్పు" అన్నాడు శాస్త్రి గద్దిస్తూ, "నీ ఆచారాలూ, నీ శుచీ, నీ అలంకరణ పద్ధతీ చూస్తే, నీవు నీచజాతికి చెందినదానివి కావని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. బహుశా నీవు ఉత్తమజాతి కన్యవు కావచ్చును. ఈ గొల్లపిల్లను ఎందుకు ఆవేశించావు?''

ప్రేతం మరల నవ్వి, వారిమీద ఒక కటాక్షబాణం విసరి–"సరిగ్గా కనిపెట్టారు. నేను ఉత్తమజాతి కన్యనే! దరిద్రకుటుంబంలో నా జీవితమంతా గడిచింది. పాలూ పెరుగూ నెయ్యీ నే నెన్నడూ చవి చూచి ఎరుగను. ఇప్పు డీమెను ఆవేశించి ఆ తీరని కోరికను తీర్చుకొంటున్నాను. ఈమెమీద నాకు ఎంత మాత్రం కోపం లేదు. ఉన్నట్లయితే ఈమె శరీరాన్ని ఈ విధంగా అలంకరించేదాన్నే కాను" అన్నది.

ఇక వీటితో లాభంలేదని శాస్త్రిగ్రహించి– "అమ్మీ! స్త్రీల మనస్సును దేవతలు కూడా తెలుసుకోలేరు. ఇక నేనా మానవమాత్రుణ్ణి. సరే, నీతో నే నొక రాజీకి ఒప్పుకుంటాను. నీవు నా అధీనంలో ఉన్నావు. ఈ గోపాలుని భార్యను నీవు వదలక తప్పదు. దానికి బదులు నీకు, ఈ ప్రేతయోనినుంచి విముక్తి కలిగే ఉపాయం చెప్తాను. నీకు యిష్టమా, అయిష్టమా?" అని అడిగాడు.

ప్రేతం చాలా సేపు ఆలోచించి, చివరకు– "ఇష్టమే" అన్నది.

"అయితే దీనికి బదులు నీవు నా కొక సహాయం చేయాలి. నేను చాలా అధ్యయనమూ, చింతనా చేసికూడా, ప్రేతాలు మనుషుల్ని ఎందుకు ఆశ్రయిస్తాయో, సరైన

"ఏమిటయ్యా – ఇది? రికార్డంతా – ఖరాబ్ చేశావ్?"

"అది నారాత; న న్నేం చెయ్యమంటారండి."

నిర్ణయానికి రాలేకుండా ఉన్నాను; ఈ విషయం నీవు నాకు ఉపదేశించాలి. నేను నిన్ను కొన్ని ప్రశ్నలు అడుగుతాను, జవాబివ్వు. నీకు ముక్తి లభించే ఉపాయం నేను చెప్పుతాను.

"అలాగే ప్రశ్నించండి" అన్నది ప్రేతం.

"అయితే విను. పాలూ పెరుగుల మీద ఉన్న కోరిక తీర్చుకోవటానికే ఈమెను ఆవేశించానని నీవు చెప్పుతున్నావు. ఇందులో కొంత సత్యముందని నేను ఒప్పుకుంటాను; కాని అంతా నిజం కాదు. ఏమంటావు?"

ప్రేతం మాట్లాడలేదు. శాస్త్ర చెప్పనారంభించాడు :

"ఏదైనా తీరని కోరిక మనస్సులో పెట్టుకొని చనిపోయినట్టయితే ఆత్మకు ముక్తి లభించదు; ఆ తీరని కోరికను తీర్చుకోవటం కోసం ప్రేతం బ్రతికి ఉన్న మనుష్యులను ఆశ్రయిస్తూ ఉండవచ్చునని, నేను అనేక సార్లు అనుకున్నాను. మరణదండనకు పూర్వం దండితుని ఆఖరు కోరిక నెరవేర్చాలని శాస్త్రాల్లో ఉన్నది. బహుశా దీనికికూడా మూలకారణం పైదే కావచ్చును. నీకూ ఏదో అసంతృప్తి ఉంటుందని నేను ఒప్పుకుంటాను. కాని నీవు చెప్పినకోరిక నాకు సబబుగా కనిపించటం లేదు. బ్రహ్మదత్తుని రాజ్యంలో పాలూ పెరుగూ లభించని దరిద్రుడెవ్వడూ లేడు. అందులో ఉత్తమజాతివారసలే లేరు. దీన్నిబట్టిచూస్తే నీ అసంతృప్తి పాలూ పెరుగులకు సంబంధించింది కాదని తేలిపోయింది. ఏమంటావు?"

ప్రేతం మాట్లాడాలని కొంచెం ఊగులాడింది. కాని, మాట్లాడలేదు.

"ఇంతే కాక, ఒకమాటు దేహం వదలిపెట్టినటువంటి ఆత్మ, మళ్ళీ తనకై తాను ఇంకొకరి దేహంలోకి వచ్చి బంధింపబడుతూ ఉందంటే, దానికారణం ఎంత బలవత్తరమైనదో మనం ఊహించుకోవచ్చు. మామూలు జింహ్వాచాపల్యంకోసం అది ఇంత శ్రమపడదు. నేను మరొకవిషయం కూడా గమనించాను; ఎప్పుడూ మగప్రేతాలు పురుషుల్నీ ఆడపేత్రాలు స్త్రీలనీ ఆవేశిస్తూ ఉంటాయి. దీనిలో తప్పక ఏదో విశేషం ఉండితీరుతుందని నా నమ్మకం. అదేమిటో నీవు నాకు చెప్పాలి."

ప్రేతం కలవరపాటుచెందింది. ఎవరన్నా ఉన్నారేమోనని చుట్టూ ఒక మాటు కలయచూసింది. తర్వాత మెల్లగా "ప్రేతాన్ని అయినప్పటికీ నేను స్త్రీని. అన్ని సంగతులూ మీబోటి మగవారిదగ్గర చెప్పలేను" అన్నది.

"నేను నీదగ్గర జ్ఞాన సంబంధమైన ఉపదేశం పొందుతున్నాను; నీకూ నాకూ గురుశిష్యసంబంధమే ఉన్నది. కాబట్టి నీవు ఏమాటైనా నాకు చెప్పటానికి సంకోచించటం భావ్యంకాదు. సరే, అలాగైతే టూకీగా చెప్పకుపో, నేను గ్రహిస్తాను."

"దేవా! ప్రేతం స్త్రీని ఆశ్రయించబోయే ముందు, ఈడు మిగులనిదీ, మంచి శరీర పుష్టికలదీ, పడుచు భర్తకలదిగానూ చూసుకుంటుంది. దీన్నిబట్టి మీ ప్రశ్నకు జవాబు గ్రహించుకోండి."

"గ్రహించాను. కాని, నీవు ఉత్తమజాతిదానవు కదా, ఎవరైన అట్టి ఉత్తమజాతి వధువునే చూసి ఆశ్రయిస్తే బాగా ఉండేది. మరి నీవు ఏ ఉద్దేశంతో ఈ గోపకన్యను ఆశ్రయించావు? ఇది నీ సురుచినీ, వర్ణవైశిష్ట్యాన్నీ వెల్లడించటం లేదు."

ప్రేతం తలవంచుకొని "దేవా! ప్రేతలోకంలో జాతి భేదం లేదు. అక్కడి అంతా సమానులే" అన్నది.

"ఇదిగో, మళ్ళీ మోసపుచ్చాలని చూస్తున్నావు. నేను ప్రేతాన్ని కాకపోయినా, ప్రేతలోకానికీ వాటి ఆచారాలకూ సంబంధించిన విషయాలు చాలా తెలుసుకున్నాను. అక్కడకూడా బ్రహ్మరాక్షసి వగైరా సమాజభేదాలు ఉన్నవి. మానవుడు ప్రేత మయినంత మాత్రంచేత స్వభావగతమైన సంకీర్ణతను వదలిపెట్టలేడు. పోనీ, అక్కడ జాతి భేదం లేదనే అనుకుందాము. ఇక్కడ ఉన్నదిగా! చనిపోయిన గోపాలుని ప్రేతం బ్రతికివున్న గోపాలుడు ఒకరుకారు. కనీసం ఈ సంగతైనా నీవు తెలుసుకుని ఉంటే బాగుండేది."

ప్రేతం తలవంచుకునే "దేవా! నేను చెప్పింది అసత్యమే. నాది చాలా అకాల మృత్యువు. అసంతృప్త కామవాసనకు తాళలేక నేను అస్థిరురాలనైనాను. దానితో పోరాడి జయించేశక్తి నాలో లేదు. చాలాకాలంనుంచి నాకిలాంటి సుయోగం దొరకలేదు. అందుచేత ఈ గోపకన్య కనుపించగానే, ఈమెను ఆశ్రయించకుండా ఉండలేక పోయినాను" అన్నది.

శాస్త్ర—"నీవు మొదటనుంచీ అబద్ధాలే చెప్పుతున్నావు. నీ సంగతి అంతా నేను ఎప్పుడో ఊహించి తెలుసుకున్నాను. అకాల మృత్యువువల్ల లభించిన ప్రేతత్వాన్నించి సులభంగానే ముక్తిపొందవచ్చు; కాని, నీవు చేసిన పాపానికి మాత్రం పరిహారం సులభం కాదు. అసలు, నీ అంతరంగంలో ఇంత వరకూ అనుతాపం కలగలేదు; నీవు చేసిన పాపం చాలక ఇంకా పెద్ద పాపం చేయటానికి సిద్ధమైనావు. పైగా అన్నీ అబద్ధాలు".

"నన్ను క్షమించండి" అన్నది ప్రేతం ఏడుస్తూ.

శాస్త్ర సమయోచిత గాంభీర్యం అవలంబించి "క్షమించవలసినవాణ్ణి నేనుకాను. నీవు సంయమంలేని పాపిష్ఠవు. భౌతికదేహంలో నీ లాలస తీరలేదు. ప్రేత దేహంలో అది తీర్చుకోవాలని చూశావు. ఈ పాపాచరణకు అవలంబనంగా ఎవరిని ఆశ్రయించావో ఆమెనుకూడా సర్వనాశనం చేయటానికి సిద్ధపడినావు. నిజానికి ఈ బాలిక ఏమీ అన్నెంపున్నెం ఎరుగదు."

ప్రేతం: "దేవా! నన్ను తిట్టండి. కాని, నా మీద మిథ్యాదోషాలు ఆరోపించకండి. ఈ గోపకన్యకు నేనేమీ చెరుపుచేయలేదు. పైగా, ఈమెను నా శక్తికొలది అలంకరించటానికి ప్రయత్నించాను."

శాస్త్ర "ఇదీ నీ స్వార్థం. గోపాలుని ఆకర్షించటానికి. ఈమె హితార్థంకాదు. నీ మోహంలో నీవెంత అంధురాలవైనావంటే,

ఈమెకు ఎంత చెరుపు చేయబోతున్నావో కూడా తెలుసుకునే శక్తి నీకు లేకుండా పోయింది.''

ప్రేతం జిజ్ఞాసుదృక్కులతో వారివంక చూసింది.

శాస్త్ర "బహుశా, నీవు ఈ దేహంతో ఇంతవరకు ఈమె భర్తమినహా అన్య పురుషులసాంగత్యం చేసిఉండకపోవచ్చును. కాని, ఇవ్వాళ నేను ఇంటిముంగిట అడుగు పెట్టగానే, నీ చూపు నామీదనే ఉండటం చూశాను. నీ లాలసదృక్కులు చూడగానే నేను సంగతంతా అవగాహన చేసుకున్నాను. నిజానికి, నేను ఎవరినో ఏ జాతివాడనో కూడా నీకు తెలియదు. తర్వాత, తాంబూలం ఇచ్చేనెపంతో నీవు నా దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు కూడా నీ మనస్సులో లాలసే ప్రబలంగా ఉన్నది. ఇలా జరుగుతుందని తెలిసే, నిన్ను ఈ విధంగా పంప మని గోపాలునితో చెప్పాను.''

"అంతేనా!'' అన్నది ప్రేతం శ్వాస బిగించి.

''ఆఁ, నీవు బాగా మోసపోయావు. ఇక ఇప్పుడు దానికోసం పశ్చాత్తాప పడికూడా లాభం లేదు. ఇటు చూడు. నీ విచ్చిన తాంబూలం ఇంకా నాచేతిలోనే ఉన్నది; దీంట్లో వశీకరణ ఓషధి ఉండవచ్చు ననే సందేహంతో నే నింకా వేసుకోలేదు. నీవు పానీయం తయారుచేసే నెపంతో, నావంక సిగ్గువిడిచినదానివలె రెప్పవాల్చకుండా చూచి, నా మనోబలానికి కట్టుపడిపోయావు. ఈ విషయంలోమాత్రం నీ మోహాంధతే నాకు సహాయం చేసింది. కాని, నేను వేరుప్రకృతికి చెందినవాడనైతే నీ కోరికకు కబళ మయే వాడినే. నీవు, నీ లాలస తీర్చుకోవటంకోసం ఈ అభంశుభం ఎరగని బాలికదేహాన్ని పర పురుషునికి బలి ఇచ్చేదానివి. ఈ పాపం ఎవరికి అంటుకునేది?''

గోపాలునికి క్రమంగా శివం పెరిగిపోతూ ఉన్నది. శాస్త్ర సైగతో అతన్ని వారించాడు.

ప్రేతం భూమిమీద పడి పొర్లుతూ— ''ప్రభూ! నేను దుఃఖితురాలిని. నన్ను క్షమించండి, మీ పాదాలు పట్టుకొంటున్నాను'' అన్నది.

శాస్త్ర విద్యుద్వేగంతో వెనక్కుపోయి "ఇంకా ఈ దేహంతో పరపురుషుని స్పృశించాలనే! నీకు మన్ననకావలిస్తే నీవు ఎవరిభార్యకు అపకారంచేశావో వారిదగ్గరికే పోయి క్షమించ మని వేడు" అన్నాడు.

ప్రేతం గోపాలుని కాళ్ళమీద పడి, తల విసురుగా నేలమీద కొట్టుకో నారంభించింది.

ప్రియురాలిదేహం దుమ్ములో పొర్లాడటం చూసి గోపాలుడు వ్యాకులుడై ఆమెను చేతులతో పట్టి ఎత్తపోయాడు. శాస్త్ర ''ఈ దేహాన్ని ఇప్పుడు ప్రేతం ఆశ్రయించి ఉన్నది. నీ విప్పుడు ఈమెను ముట్టినయెడల ప్రేతాన్ని ఆలింగనం చేసుకున్న ట్లవుతుంది" అని గంభీరంగా నిషేధించాడు.

గోపాలుడు డగ్గుత్తికతో—"దేవా! నేను మూర్ఖుణ్ణి. అంతదూరం నేను ఆలోచించ లేదు. ఈమెబాధను నేను చూడలేకుండా ఉన్నాను. తమరు అనుగ్రహించి ప్రేతాన్ని వెంటనే వెళ్ళగొట్టండి. మేము ఆ జన్మాంతం తమకు క్రీతదాసులుగా ఉంటాము" అన్నాడు.

శాస్త్ర "కాని, ఈప్రేతాని కింకా తగిన శాస్తి జరగలేదు. నీవు కొంచెం గట్టిగా ఉన్న కొబ్బరి ఈనెల చీపురు తీసుకురా'' అన్నాడు.

గోపాలుడు "అలా చేయకండి. ఆ దెబ్బలు దాని ఒంటిమీదనే పడతవి".

ప్రేతం ''ప్రభూ! ఆ పనే చేయండి'' అన్నది.

గోపాలుడు రోదనస్వరముతో ''అలా ఎప్పటికీ జరగనివ్వను. తమ యుక్తులూ తర్కాలూ నేను వినదలచలేదు. ఈదేహంలో ఇప్పుడు ఎవరి ఆత్మ ఉన్నదీ తెలుసు కున్నందువల్ల నా కేమి వస్తుంది? నాకు తెలిసిందెల్లా ఇది: ఈచేతులు రాత్రంతాకూడా నా మెడకు పెనవైచుకుని తృప్తిపడలేదు. ఈవీపును నేను మొదటినుంచీ ప్రేమతో నిమురుతూ వస్తున్నాను. ఈజుత్తు......" అంటూవుండగానే అతని రెండు చెక్కిళ్ళ మీదా అశ్రుధారులు ప్రవహించినవి. కళ్ళు తుడుచుకొని మరల చెప్పనారంభించాడు; "అంతకంటె, ఈ ప్రేతాన్ని వచ్చి నన్ను ఆవేశించమని ఆజ్ఞాపించండి. అప్పుడు మీ యిష్టంవచ్చినట్లు నన్ను కొట్టుకోవచ్చును. నేను ఏమాత్రమూ ఆటంకపెట్టను.''

ఈ మాటలు చెప్పి గోపాలుడు భార్యను వెనుక వేసుకుని శాస్త్రముందు మోకరిల్లి నాడు.

శాస్త్ర గోపాలునివంక వేలు చూపిస్తూ, ప్రేతంతో—''పాపిష్ఠురాలా! చూడు, నిష్ఠ అంటే ఏమిటో? ఇతనితో నీ వ్యభిచార ప్రకృతిని పోల్చుకో. పైగా ఇతను పురుషుడు నీవు స్త్రీవి. పాతివ్రత్యంలోనూ, నిష్ఠలోనూ ఉన్న గొప్పతనమే నీకు కనిపించలేదు!'' అన్నాడు.

ప్రేతం మరల నేలమీద పొర్లుతూ "ప్రభూ! నన్ను క్షమించండి" అన్నది.

"నీ కింత త్వరలో నిష్కృతి కలి గించటం నా కిష్టంలేదు. కాని గోపాలుని బలవంతంమూలాన అతని భార్యను సాధ్య మైనంతత్వరగా స్వస్థురాలిని చేస్తాను. ఈ పుణ్యాత్మురాలి దేహాన్ని ఆశ్రయించబట్టి నీ వింత తేలికగా తప్పించుకోగలిగావు. సరే, నీకు ముక్తివిషయమై సలహా చెప్పతా నని మాట ఇచ్చాను. అది అయిన తర్వాత నిన్ను వదలిపెడతాను."

ప్రేతం "ప్రభూ! ఈ దుఃఖితురాలి ప్రగల్భతను మన్నించండి. నేను చేయలేనిది మీరు ఉపదేశిస్తే మాత్రం ఏమిలాభం?''

శాస్త్ర ''చేయలేనంటే అర్థం? రక్త మాంసాల దేహంతో కూడిన మానవుడే చిత్తసంయమమూ, ఇంద్రియ నిగ్రహమూ అవలంబించ గలిగితే, నీవు వాయు మయ శరీరంతో అనుష్ఠించలేవా?''

ప్రేతం తర్జని చూపుతూ "సన్యాసులకు మీకు ఏమి తెలుస్తుంది? మాకంటె మీకు చిత్తబలం అధికం; ఒకవేళ, మీకంటె మాలో వాసనా ప్రభావం ఎక్కువ ఉన్నా, దానికి మమ్మల్ని బాధ్యుల్ని చేయటానికి వీలులేదు. చచ్చినాకూడా వారివారి స్వభా

వాలు మారవు. ఈశ్వరుడు జీవులకు స్త్రీ పురుషదేహాలతోపాటు సంగలిప్స కూడా ఇచ్చినాడు. దోషమైనట్టయితే ఇచ్చేవాడే కాడు. దీన్నిబట్టి, ఇది మనం అనుసరించటానికే ఇచ్చినాడని స్పష్టంగా తేలిపోతున్నది. ఈ స్వాభావికలిప్సను తోసివేయటం ఎవరితరమూ కాదు. దీని అస్తిత్వాన్ని ఒప్పుకోనివాడు ఈ స్వభావానికి వ్యతిరేకి అయినా కావాలి; లేక వంచకుడైనా కావాలి. దేవా ! ఈ లిప్స రక్తమాంసాలతోకూడిన దేహాన్ని కానీ, సంభవాన్ని కానీ అపేక్షించదు. మానవునికి దైహిక సామర్థ్యం రావటానికి చాలాకాలంముందే ఇది చిత్తంలో ప్రవేశిస్తుం దని పండితులు చెప్పుతున్నారు. దీనికి ఆధిపాళ మహారాజు వృత్తాంతమే ప్రమాణము. ఇక చనిపోయిన పిమ్మటకూడా ఇది నిలిచి ఉంటుంది అని చూపించటానికి దృష్టాంతంగా నేను మీ ఎదుటనే ఉన్నాను. నిజానికి ఈలిప్స పుట్టటంకానీ ఉండటంకానీ మనస్సులో; కాయం దీనికి ఆధారంకాదు, కేవలం సాధనోపకరణం. ఇది సర్వవ్యాపి; అజేయం; అవినశ్వరం. దీని మోహంతోనే పట్టణాల్లోని స్త్రీలు సాయంత్రం అలంకరించుకొని రాజమార్గంవైపు కున్న కిటికీ దగ్గర నిలబడతారు; శాకినీ, మోహినీ, పిశాచినీ మొదలైన దొంగవేషాలతో చీకటి రాత్రుళ్ళు నిర్జనస్థానంగుండా ఒంటరిగా పోతున్న పథికులదృష్టిని ఆకర్షిస్తారు. ముక్తి తృష్ణకంటెకూడా ఈ తృష్ణ బలవత్తరమైనదని బుధుల అభిప్రాయం; ఇదే ఆత్మకు ప్రథమ ప్రవృత్తి. చనిపోయిన మీదటకూడా లింగభేదాలు ఉండటంబట్టి మనకు ఏమి తేలుతుందంటే —"

"ఇలా నిన్ను చెప్పుకుపోనిస్తే లాభం లేదు. ఉపన్యాసం కట్టిపెట్టి, ఇక అవసరమైన సంగతులు మాట్లాడు. ఇప్పుడు ఏమి చేయాలని నీ వుద్దేశ్యం ?''

ప్రేత చేతులు జోడించి "దేవా ! భోగంవల్లనే నివృత్తి కలుగుతుందని విన్నాను. తృప్తివల్లనే తృష్ణ లయిస్తుంది" అన్నది.

శాస్త్ర ముఖంమీద కరుణహాసం తొలుకాడింది. నిట్టూర్చి "అయ్యో ! దురదృష్టవంతురాలా, ఇప్పటికీ నీకు చైతన్యం కలగలేదా ? నే నింకా ఏమిచేసేది ?'' అన్నాడు.

!'మహాప్రభూ ' ఏ ఉపాయంతో, నాకు ఎప్పుడు ముక్తి కలుగుతుందో చెప్పండి?''

"అదే చెప్పలేకుండా ఉన్నాను. తృప్తిద్వారా తృష్ణను లయంబోయి, ఆఖరికి నీవు ఏది చేసినా ఏది చేయకపోయినా, సృష్టివిలయానికి మాత్రం తోడ్పడతావేమోనని నాకు సందేహంగా ఉన్నది. సరే ఏదైనా కాని, నీకు నేను మాట ఇచ్చివున్నాను కాబట్టి నాకు చెప్పక తప్పదు.''

"చెప్పండి, మహాప్రభూ !''

శాస్త్ర క్షణకాలం ధ్యానస్థుడై ఇలా చెప్పినాడు: "ఉత్తరకాలంలో ఈ దేశాన 'తృప్తివల్లనే తృష్ణ లయిస్తుంది" అనేవాదం బాగా ప్రచారం కాబోతున్నది. అప్పుడే మీకుకూడా, కావలసినంత తృప్తి వెదుక్కోటానికి వీలు చిక్కుతుంది.''

"ఎలాగు ?"

"రసస్రష్టలను ఆవేశించండి."

"మగవాళ్ళనా !''

"ఆ(! ఎందుకు అంత అమాయకత్వం చూపిస్తావు? పురుషస్పర్శగా మీకు కావలసింది ! సరే, కాలాన్నిబట్టి, వెదకితే కొంతమంది స్త్రీలుకూడా చిక్కవచ్చును. వాళ్ల మస్తిష్కంలో ప్రవేశించి, మీరు వారి మానస కన్యారూపంతో వారు రచించే కథలలో నాయికలుగాపుట్టండి. ముద్రాయంత్రప్రేతాలు మీకు సహాయపడతవి. ఆ స్థితిలో, తృప్తిని వెదకటానికి మీకు కావలసినంత వీలు చిక్కుతుంది. ఆ ఆచ్చయిన కథల పుస్తకాలు తగలబడి కానీ చిరిగికానీ నశించడంతోపాటు మీక్కూడా విలయం సంభవిస్తుంది. అదే మీకు ముక్తి.''

"ఇదింకా చాలాకాలానికిగా!''

"దేనికి అంత ఉత్కంఠత ? నిజంగా, ముక్తికోసమా, లేక నీ తృప్తితీరే సుయోగం ఎప్పటికోకాని రాదనా ?''

"అయితే, నే నిక వెళ్ళవచ్చునా, మహాప్రభూ ?"

"ఆ(. ఇంకోమాట — ఈ ప్రపంచంలో ఉన్న ప్రేతాలన్నిటినీ, వెతికి, ఈ మాట చెప్పటానికి నాకు తీరికలేదు : ఆ పని నీవే చేయి, పో.''

వాకిట్లో ఉన్న మామిడిచెట్టుకొమ్మ ఒకటి ఫెళ్ళున విరిగి పడింది. గోపాలుని భార్య మూర్ఛిల్లింది.

శాస్త్ర గోపాలునితో — "మూర్ఛ త్వరలోనే తెలుస్తుంది. కాని రోగి చాలా నీరసంగా ఉంటుంది,'' అని శుశ్రూష చేయవలసినవిధం చెప్పినాడు. స్మృతిరాగానే గోపాలుని భార్య చకితురాలై నాలుక కొరుక్కుని, ముసుగు లాగి ఇంకోగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

శాస్త్ర "ఇక దిగులుపడవలసినపని లేదు. నా అనుచరులు ధర్మశాలలో నాకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. నీవు ఎవ్వరిద్వారానైనా వారికి కబురుచేయి'' అని గోపాలునికి చెప్పినాడు,

కొంచెం సేపటికే అనుచరులు గోపాలుని ఇంటికివచ్చినారు. అప్పుడు శాస్త్ర గ్రామంలో ఉన్న వారి నందరినీ పిలిపించి, వారికి చాలా సేపు ఇంద్రియనిగ్రహాన్ని గురించి ఉపదేశించాడు. వారందరికీ నమ్మకం కుదరటానికిగాను ప్రేతానికి సంబంధించినకథ యావత్తూ చెప్పినాడు. చివరకు గోపాలునితో — "సాయంత్రం అయింది. ఇక నేను వెళ్లుతున్నాను. ఓ గోపాలుడా ! నిగ్రహం లేకపోవటంవల్ల ఎటువంటి ఫలితం కలుగుతుందో నీవు కళ్ళారా చూసినావు. నీకింకా కొత్తగా ఏమి చెప్పేది ? నీవుమాత్రం ప్రవృత్తికి దాసుడవు కావద్దు. చూడు, ప్రేతంముందు నీ నిష్ఠను ప్రశంసించాను. అంతమాత్రంచేత నీ ఆచరణను నేను సమర్థించానని, నీవు సంతోషించవద్దు; ప్రేతాన్ని లొంగదీయటంకోసమే నేనలా నటించాను. నిజంగా, నీ వప్పుడు స్త్రైణుడి మాదిరిగా ప్రవర్తించావు; అది స్వాభావిక బుద్ధికి లక్షణంకాదు; భార్యదేహంమీద ఎక్కువ వాత్సల్యం చూపించటం కామప్రవృత్తిని ఒక విధంగా వెల్లడించటమే."

ఇంకా ఇలాంటి అమూల్యవిషయాలు అనేకం ఉపదేశించి శాస్త్ర ఆ గ్రామంనుంచి వెళ్ళిపోయినాడు.

గోపాలుడు నిట్టూర్చి "బ్రతికాను, బాబూ !'' అనుకున్నాడు.